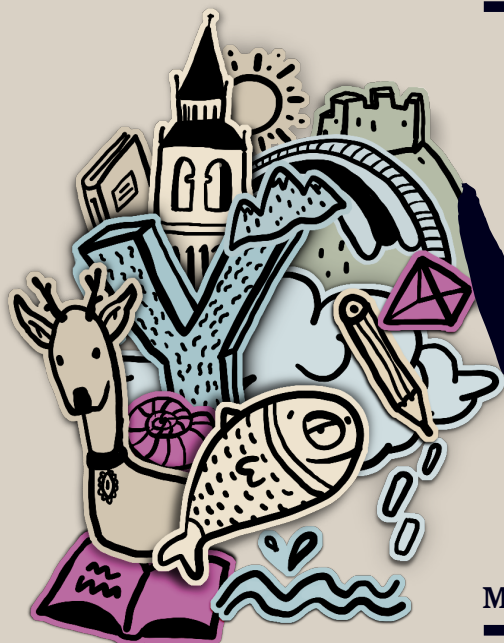

#med
vôdami
30
let

Kultura

#med vôdami

MOČ DOBRIH VEZI SKUPNOST GRADI

maj 2024

Občina Medvode obsega 78,5 km² travnikov, polj, gozdov in 31 naselij, kjer živi dobrih 17.000 prebivalcev. Letos praznujemo 30 let samostojne občine. Priloga predstavlja družbene dejavnosti, ki oblikujejo in gradijo našo skupnost. Tokrat predstavljamo področje kulture.

Med javnim in zasebnim, med urbanim in podeželskim, med mano in tabo, med ljubiteljskim in profesionalnim, med levim in desnim, med tradicionalnim in razvojnim, med starim in novim, ob Sori in Savi, kadar se v Medvodah ustavim, se s kulturo nahranim ... Je (še) tako? So Medvode (le) prehod do prestolnice, spalno naselje na prepihu idej ali sotočje ustvarjalnosti, kjer se najboljše prakse povežejo v tok s časom? Je kultura tista družbena dejavnost, ki nas bo povezala v razvijajočo se skupnost?

Medtem ko na državni ravni izdatki za kulturo ne dosegajo dveh odstotkov, medvoški občinski proračun (po podatkih za leto 2023) skoraj štiri odstotke nameni kulturi, od tega skoraj dve tretjini za knjižnično dejavnost, slabo petino za javni razpis za sofinanciranje kulturnih dejavnosti, dobro petino za koordinacijo kulturnih programov, preostanek pa za vzdrževanje in investicije v infrastrukturo. Občina financira trinajst zaposlenih na področju kulture (11,5 v knjižnici, 1,5 v Javnem zavodu Sotočje Medvode), prek razpisa o sofinanciranju kulturnih dejavnosti pa pomaga vzdrževati štiri kulturne domove ter spodbuja redno dejavnost, izobraževanje, kulturne izmenjave, projekte in prireditve kulturnih

društev, zavodov, podjetij in posameznikov. Ljubiteljska kulturna dejavnost je v občini zelo razširjena in dobro podprta, saj so kulturna društva letos prijavila delovanje kar 52 sekcij iz 14 društev in 803 aktivne člane, z razpisom pa se sofinancirajo tudi uspešni projekti, vezani na Medvode, enega zasebnega zavoda in ene založbe. Mesto osrednje kulturne ustanove, ki skrbi za razvoj in kakovost, pripada Javnemu zavodu Sotočje (ustanovljen 2015) oziroma Kulturnemu domu Medvode (prenovljen v letu 2021), kjer občani lahko spremljajo kulturne prireditve na višji ravni v okviru gledališkega in glasbenega abonmaja, kot osrednja prostora kulture pa tako Kulturni dom Medvode kot Knjižnica Medvode razvijata nove vsebine.

Poleg knjižnice, ki je vodilna pri spodbujanju bralne kulture, in Javnega zavoda Sotočje Medvode največ produkcij v občini izvedejo ljubiteljska kulturna društva, zato velik izziv pri oblikovanju vodilne podobe medvoške kulture predstavlja prepoznavanje prioritetenih področij razvoja in vsebinsko ter terminsko usklajevanje z vsemi izvajalci (povzeto iz Strategije razvoja kulture v občini Medvode 2021–2024, ki jo je junija 2021 sprejel občinski svet.) V prvi potrjeni strategiji razvoja vizija medvoške kulture temelji na povezovanju izvajalcev kulturnih programov iz vladnega in nevladnega sektorja, sinergiji z lokalnim okoljem in gospodarstvom, oblikovanju trdne povezave s socialno politiko, razvoju novih programov kulturno umetnostne vzgoje ter programov kulturnega turizma. V kolikšni meri se vizija razvoja kulture uresničuje, bo predmet analize za strategijo prihodnjih štirih let. V letu praznovanja in snovanja nove strategije razvoja lahko na razvoj kulture vplivajo tudi občani, ki jim je za kulturo mar. Zemljevid na naslednji strani prikazuje, kje so sedeži aktivnih kulturnih društev ter glavna prizorišča kulturnih dogodkov. Mesec maj je tradicionalno kulturno obarvan (Medvoški kulturni festival od 23. do 25. 5., Tedni ljubiteljske kulture od 17. 5. do 16. 6.), zato bo priložnosti za izmenjavo mnenj v živo še več.

V iskanju dobrih praks, novih izzivov in povezovanja prek kulturnega udejstvovanja in ustvarjanja praznujemo trideset let samostojne občine in se veselimo še bolj povezane skupnosti z jasnejšo kulturno podobo. O tem pričajo tudi odlomki iz intervjujev na zadnji strani priloge. Naj moč dobrih vezi (kulturno) skupnost gradi!

KUD Zbilje

Združuje profesionalne in ljubiteljske ustvarjalce, ki se redno srečujejo v ateljeju s pogledom na Zbiljsko jezero.

KD Godba Medvode

Najstarejše društvo v občini; pihalci, trobilci in tolkalisti vseh starosti vadijo dvakrat tedensko in na novoletni koncert privabijo prek 1000 obiskovalcev.

Občinska kulturna zveza Medvode

Zveza 11 kulturnih društev, ki je oživila s projektom Združenega medvoškega gledališča v letu 2021 - Kralj Ojdip, v letu 2024 pa pripravlja Antigono.

1

Prireditveni prostor ob tržnici

Prizorišče za različne dogodke (slavnostna seja, koncerti, kino na prostem, gledališče)

KUD Amulet D20

Skupnost ljubiteljev igre Dungeons & Dragons in drugih domišljjskih svetov; srečanja vsak četrtek v Klubu Jedro.

20

KD Simon Jenko - Lovski pevski zbor

Moški pevski zbor, ki že od leta 1976 tudi z lovsko pesmijo soustvarja kulturno dogajanje na Medvoškem. Vaje potekajo na OŠ Medvode.

KD Jakob Aljaž

deluje v prostorih pastoralnega doma v Preski; v 2023 so s pevskim maratonom napolnili dvorano KD Medvode.

KUD Pirniče

Vodi najstarejši ljubiteljski gledališki abonma v Sloveniji; že več kot 90 let združuje ustvarjalce na gledališkem, likovnem in glasbenem področju.

KUD JaReM

Razvija likovno, filmsko, literarno, gledališko in lutkovno ustvarjalnost, obuja in neguje šege ter navade naših prednikov, še posebno pa promovira sokrajana Jakoba Aljaža, njegovo rojstno hišo in njeno okolico.

Knjižnica Medvode

Sotočje znanja in kulture

KUD Fofité

Od 2011 umetniško oživljajo, preživljajo, izživljajo na več področjih ustvarjalne pokrajine; fotografija (Fo), film (fi) in teater (té); Fofité! Prejemnik več matičkov za gledališke dosežke.

KUD Veselih umetnikov

Cvetober lokalnih likovnih in video ustvarjalcev, zadnjo skupinsko razstavo so pripravili v Baru kulture 313,6 v decembru 2022, pred tem pa številne samostojne v Klubu Jedro.

KUD Fran Saleški Finžgar Senica

Že od samega začetka neguje in razvija gledališče na prostem. Najbolj znana je Veriga, ki so jo prvič odigrali že leta 1956. V zadnjih letih so znani tudi po vokalni skupini Foné Megále in prireditvi Dirka z garami.

KUD Oton Župančič Sora

Več kot 70 let so znani po folklori, ljudskem odru, petju in orglicah.

Galerija Sora

Največja zaključena investicija na področju kulture v zadnjih desetletjih, odprta od oktobra 2019.

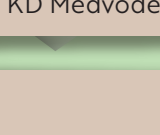
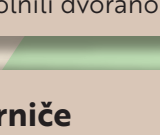
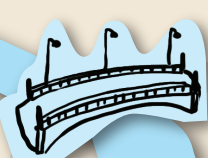
Klub Jedro

Tu potekajo koncerti, umetniške delavnice, kabareti, jezikovni tečaji, šolski plesi, študentske zabave, umetniške razstave, joga, socialno-preventivne delavnice itd.

Zavod CCC

Zavod za medijsko umetnost in projekte družbenega raziskovanja, od leta 2015 sinonim za projekt Hiša na hribu, ki sodobno umetnost umešča na podeželje, med ljudi.

1 KD Godba Medvode
Cesta na Svetje 16

2 KD Jakob Aljaž
Cesta komandanta Staneta 12

3 KD Sejalec umetnosti
Zgornja Senica 2

4 KD Simon Jenko - Lovski pevski zbor
Cesta komandanta Staneta 12

5 KUD Fofité, Kulturni dom Medvode
Cesta ob Sori 13

6 KUD Fran Saleški Finžgar Senica
Spodnja Senica 23

7 KUD JaReM
Zgornje Pirniče 9a

8 KUD Oton Župančič Sora
Sora 6a

9 KUD Pirniče, Kulturni dom Pirniče
Zgornje Pirniče 6

10 KUD Veselih umetnikov
Žontarjeva ulica 13

11 Zavod CCC
Žlebe 23

12 OKZM
Cesta komandanta Staneta 12

13 KUD Zbilje
Zbilje 30

14 KUD Smlednik, Kulturni dom Smlednik
Smlednik 55

15 Kulturni dom Medvode
Cesta ob Sori 13

16 Galerija Sora
Sora 6

17 Klub Jedro
Cesta ob Sori 15

18 Knjižnica Medvode
Cesta komandanta Staneta 10

19 Prireditveni prostor ob tržnici
Medvoška cesta

20 KUD Amulet D20
Verje 53a

KULTURA SMO LJUDJE

Najuspešnejši na kulturno-umetniškem področju od leta 2011 prejemajo pletenice za posebne dosežke ter življenjsko delo. Čeprav je pletenica za kulturnike morda večji dosežek, velja poudariti, da so mnogi kulturniki zaslužni tudi za širši družbeni razvoj, kar potrjujejo številna priznanja Občine Medvode (plakete in medalje), ki so jih med drugimi prejeli številni, ki so dejavni na področju kulture.

PREJEMNIKI PLETENIC ZA ŽIVLJENJSKO DELO

- 2011 **Mihael Gaber** – soustanovitelj KUD OŽ Sora, 45 let vodil moški pevski zbor
- 2012 **Vinko Avguštin in Dragotin Kopač** – za dolgoletno delo v Godbi Medvode
- 2013 **Janez Kosec** – za dolgoletno delovanje v Lovskem pevskem zboru in Občinski kulturni zvezi
- 2014 **Valentin Križaj** – za večdesetletno delovanje na kulturno-umetniškem področju, ustanovni član KUD FSF Senica;
Janez Čadež – za dolgoletno delo pevovodje Lovskega pevskega zbora
- 2015 **Gorazd Fertin** – za več kot 50-letno delovanje v KD Godba Medvode
- 2017 **Metod Plešec, Franci Križaj** – za 60-letno izjemno delo na različnih področjih kulturnega delovanja
- 2018 **Marjeta Jamnik** za pomemben prispevek k ugledu in napredku širše kulturne in družbene skupnosti;
Marija Jenko – za pomemben prispevek k razvoju, napredku in ugledu KUD Smlednik
- 2019 **Branko Kraljevič** (posthumno) – za številne uspešne gledališke predstave in prizadevanja za strokovno utemeljen razvoj kulturnega življenja v občini
- 2020 **Brigita Juvan** (posthumno) – za dolgoletno delo na področju ohranjanja kulturne dediščine in ročnih spretnosti;
Tilka Jamnik – za dolgoletno izjemno delo spodbujanja kulture branja
- 2022 **Franc Cegnar ml.** (posthumno) – za izjemen prispevek k razvoju kulture in za delovanje v lokalni skupnosti
- 2024 **Breda Rovšek** – za dolgoletno srčno in predano delovanje na gledališkem in lutkovnem področju v občini Medvode in širše

O stanju kulture v Medvodah smo povprašali nekaj posameznikov, profesionalno vezanih na to področje. Zanimalo nas je, katere uspešne zgodbe bi izpostavili, kdaj so se občani najbolj povezali, kakšni so trendi na kulturnem področju, kaj bi spodbudilo več občanov, da se vključijo v kulturo in kje so skriti potenciali. Celotne odgovore lahko preberete na spletni strani.

ZGODBE POVEZOVANJA

»Medvoški kulturni festival bo letos že sedmič združil od 20 do 30 izvajalcev. **Kulturni dom Medvode** kot inkubator kulturno-umetniških vsebin je pospeševalec razvoja. Tukaj so še **Hiša na hribu**, ki letos praznuje 10-letnico, Založba Malinc s špansko bralno značko, **Domačija Pr'Lenart** kot stičišče kulture in umetnosti ter **Združeno medvoško gledališče**, ki bo v letu 2024 že drugič pripravilo predstavo na prostem.«

(Sabina Spanjol)

»Poudaril bi projekt **Kresovanje**, ki ga je vrsto let organiziral Medvoščan, režiser Franc Cegnar. Dogodek je pustil na obiskovalcih dolgotrajen vtis zaradi **mešanice umetnosti in domačega okolja**.«

(Peter Gaber)

»Največ se je naredilo v 80-ih in 90-ih letih, ko so obnovili kulturne domove, zgradili knjižnico in odkupili Aljaževo rojstno hišo. Projekti **gledališča v naravi** so povezovali mnoge ustvarjalce; predstava Divji lovec na Turnu pri Šmarni gori je povezala več kot 150 sodelujočih in privabila tisoče obiskovalcev tik pred osamosvojitvijo občine.«

(Peter Militarev)

»Medvoška občina je branju prijazna občina, kar pomeni, da je zanjo zelo pomembna **skupnost bralcev**. Če 4.000 in več otrok na branje gleda kot na igro zaradi projekta Leo,leo, sem tega zelo vesela, upam pa, da smo tudi ob liku in delu **Branislave Sušnik** povezali skupnost.«

(Barbara Pregelj)

TRENDI IN IZZIVI

»Prihodnost vidim v **odpiranju** novostim, promoviranju lokalnih kvalitet in omogočanju dostopnosti vsem zainteresiranim. Predvsem se mi zdi pomembno **angažirati mlajšo generacijo**, ki je večča novodobne promocije in pozna aktualne trende po svetu.« (P. G.)

»Pomembno je razvijati **otroški program**, kulturna društva ne smejo delati samo za domače občinstvo niti samo za festivale. Priznanje za kulturne dosežke bi moralo ostati **stanovsko**. Občina bi morala imeti 4 '**patrone**': godbo s fanfarami in mažoretkami, zbor, folkloro in teater. Društva morajo biti sofinancirana tako, da ne bomo eden drugemu v žlico gledali.« (P. M.)

»V obdobju **hiperprodukcije** je zaznati tudi **upad prostovoljstva**. Imamo bogat dediščinski potencial, nekaj izjemnih zasebnih zavodov z zelo **kvalitetnimi** projekti, bogato ljubiteljsko kulturo, dobro ponudbo literarnega gradiva ter stičišče kulture v Kulturnem domu Medvode. Velik izziv predstavlja **povezovanje in združevanje** v produkcije, ki bodo dosegle nove **ciljne publike**.« (S. S.)

»Vloga slovenske kulture se je zelo spremenila. Umetniške prakse so se **razplastile**, tudi **individualizirale**, cilji so manj jasni in enotni. Ocenjevanje uspešnosti kulture glede na število vključenih občanov je lahko le eno od meril. Medvoška kultura terja **stalno in sistemsko premišljevanje** v različnih smereh, tako navznoter kot navzven.« (B. P.)

Zbrala in uredila:
Irena Sonc Šlenc

preberi več

